

Szabó László

Marosvásárhely

Tanár-emberek gyermekeként születhettem volna-e más napon, mint a romániai iskolakezdés hagyományos napján, szeptember 15-én? Rövid Bolyai-iskolai sportosztályos kitérő után a Marosvásárhelyi Művészeti grafika szakán találtam meg a nekem való iskolát (gyermekkoromtól lelkészi pályára készültem). Igazi humanista gimnázium volt ez, ahol az alkotás mellett maradt idő éneklésre, szimfónikus zene hallgatásra, színjátszásra, kirándulásokra, műemlékkutatásra, az általános műveltség pallérozására – a '80-as évek lehetőségei között.

A történelem iránti vonzalmam és konzervatív stílusom, amely eddigi munkáimon is tükröződik, az „ellenállás” éveiben kialakult, éspedig régi vágású nagyszülők, akik a Lacit még Laczinak írták, értelmiségi és lelkész-családtagok, néhai áldott emlékü osztályfőnököm, Burda tanár úr, Szívós Berta történelemtanárom, katolikus pap és református segédlelkész-példaképeim mellett a műemlékekben gazdag kerelőszentpáli környezet – édesanyám szülőfaluja, valamint Orbán Balázs, Kós Károly és Gy. Szabó Béla munkássága hatására. Ezt a stílust – különös módon – még a leg(párt)vonalasabb tanáraim is tolerálták; osztálytársaim, ismerőseim pedig elviseltek, amikor 1988-ban már nyílt titok volt, hogy teológiára készülök.

*Poeta doctus*ként sohasem gondolhattam volna képzőművészeti karrierre, ígyhát megmaradtam dilettánsnak, a szó eredeti értelmében: műkedvelőnek, aki hagyományörzés, értékmentés, a (nép)nevelés és a lelkészi munka szolgálatában használok fel Istentől nyert talentumomat.

Diákkorom óta nagyjából ugyanazokkal a témákkal, műfajokkal és technikákkal kísérletezgetek: ceruza- és tusrajzokkal, plakátokkal, egyetemi tablókkal, linóleum-metszetekkel, ex librisekkel, emléklapokkal, tájképekkel, húsvéti, karácsonyi üdvözlőkártyákkal... Különösképpen az épületek és a címerek rajzolásában érzem otthon magamat. Hiányos művészeti-anatómiai jártaságom behatárolja a figuratív témák felé való kalandozást. Ennek ellenére a kolozsvári Protestáns Teológia számára készített tablóimon tudatosan választottam figuratív ábrázolásokat – egyféle tiltakozásként az ellen, hogy úgymond a református egyháztól idegen a figurális megjelenítés. Úgy érzem, hogy a tájképekre, dekoratív motívumokra, templomokra szorítkozó ábrázolások megsegényítették a református ember képi világát.

Madárperspektívában készített tájképeimen az Orbán Balázs-i természetűséggel igyekszem dokumentálni a látványt – a feltétlen igazmondás jegyében, de sohasem a valóság szolgálai másolásával. (Csodálom a mindenkori realista művészek alkotásait,

akik tökéletességre törekvő művészi tudással igyekeznek megörökíteni a mulandót.) Tájékeimen tetszőlegesen elővarázsolhatom azt, ami már csak múlt, megőrizhetem azt, ami még létező, épített, tárgyi örökség, és tervezgethetek kedvemre. Volt már olyan, hogy egy gyülekezeti ház elé székelykaput metsztettem, és a holland adományozók azt később valóban el is készítették. Száműzöm mindazt, ami illúzióromboló, zavaró, és az a célom, hogy a szemlélő megértse a látványt. A metszet nem az a műfaj, ahol elegendő egy futó szempillantás. Emiatt siet el mellette a felületes szemlélő. A reklámaparnak is az az elve, hogy olyan legyen egy plakát, amin nem kell sokáig meditatálni, hanem megfogjon, akár az autópályán is, amikor el-suhannak mellette. Egyre kevesebb ember hajlandó odafigyelni megértendő, megfejtendő apró részletekre. A megértetni és

megörökíteni akarás célzata mellé párosul a minél változatosabb, érdekesebb, fekete-fehéren is színes felület; mert az ígehirdetésben is azt tartom, hogy *varietas delectat*. Jó, hogy nem a képzőművészetből kell megélnem, de néhány munkám egyszer talán jelezni fogja, hogy éltem, és nem teljesen hiába éltem.

Kerelőszentpál

Részlet az 1997-ben végzett teológiai hallgatók tablójáról

Részlet az 2000-ben végzett teológiai hallgatók tablójáról

A kolozsvári teológia díszterme

Ady Endre: Krisztus kereszt az erdőn
(illusztráció)

Bálványosváralja

Dés